

Sveriges Arkitekters Verksamhetsprogram

VILKA VI ÄR:

Sveriges Arkitekter är
fack- och branschorganisationen
för alla Sveriges arkitekter
och arkitektstudenter

Vi arbetar på uppdrag av medlemmarna
för att arkitekter ska ha en bred och ledande roll,
goda förutsättningar att verka och bra arbetsvillkor
– för en bättre arkitektur

VÅR VISION:

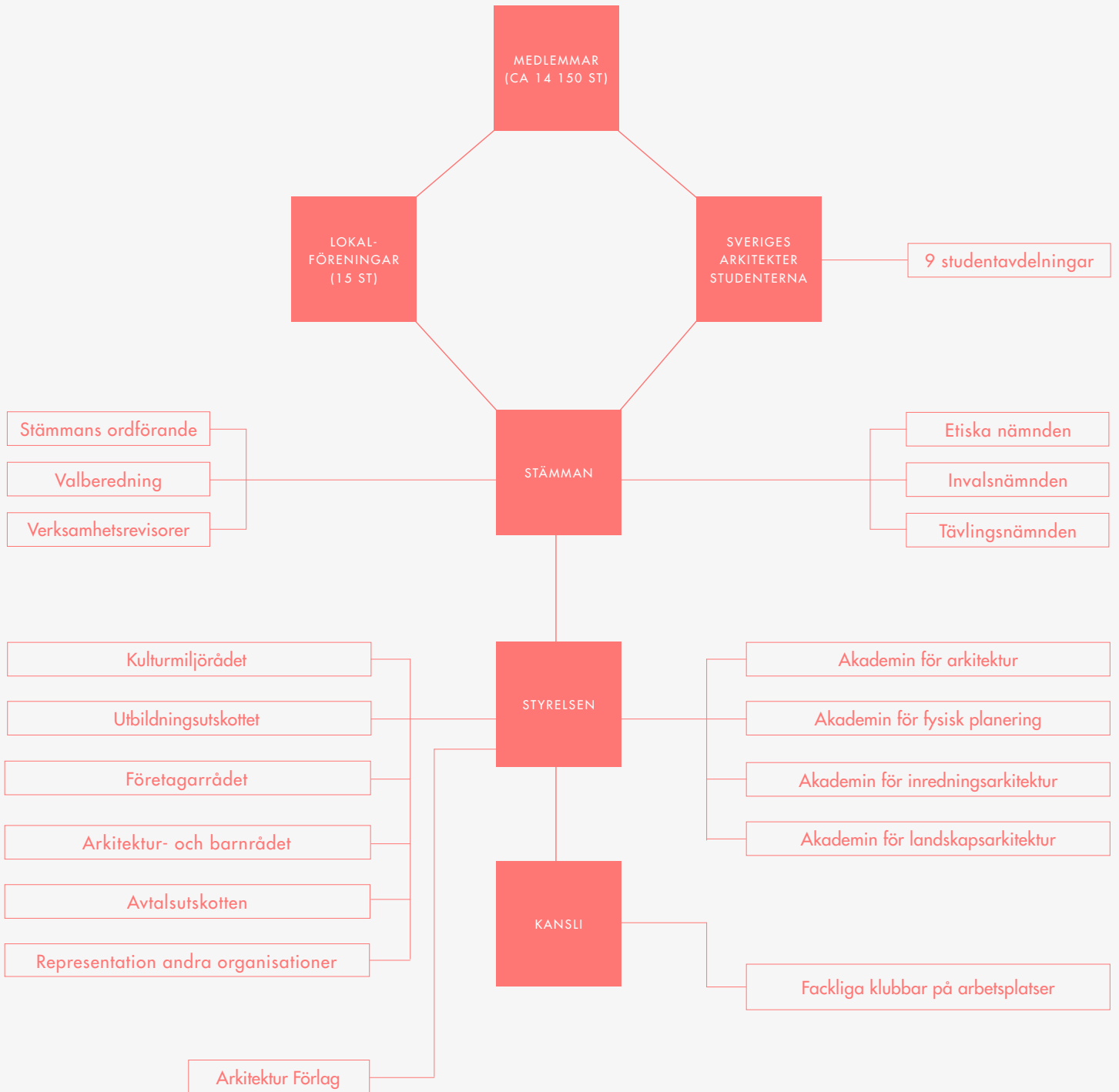
Arkitektur som möter
samtida och framtida behov

- väl gestaltad, ändamålsenlig, hänsynstagande och hållbar

VÅRT SLUTMÅL:

Arkitekter har en
bred och ledande roll
i samhällsbyggandet

Organisation

Organisation

Något förenklat så gäller att:

Stämman är förbundets högst beslutande organ. Stämman fattar övergripande beslut om förbundets inriktning. Stämman består av stämмоombud som väljs av varje lokalförening och Sveriges Arkitekter Studenterna.

Stämman utser nämnderna och tar beslut om deras instruktioner, nämnderna rapporterar till stämman om deras verksamhet.

Stämman väljer förbundsstyrelse. Förbundsstyrelsen (ofta kallat styrelsen) är förbundets högsta beslutande organ mellan stämmorna och har i uppdrag att förvalta de beslut som tas på stämman på bästa sätt.

Styrelsen utser akademier och beslutar om deras instruktioner. Styrelsen utser också avtalsutskott och kan i övrigt tillsätta arbetsorgan efter verksamhetens och styrelsens behov.

Styrelsen har ett kansli för att kunna utföra verksamheten och anställer och är uppdragsgivare till förbundsdirektören, som ansvarar för kansliets verksamhet.

STÄMMA	Övergripande verksamhet, strategi och inriktning
STYRELSE	Budget, planering och prioritering
ARBETSORGAN	Behjälpliga för styrelsen och kansliet
KANSLIET	Huvudsaklig utförare

Vad vill vi?

Sveriges Arkitekter vill ytterst uppnå bra arkitektur.

Motiveringen är att detta speglar såväl medlemmarnas intresse som de etiska kraven för medlemmarnas yrkesutövning – att verka för bra arkitektur. En bra arkitektur kan uppnås på flera sätt.

Sveriges Arkitekter fokuserar på vägen via arkitekten.

Det motiveras dels av en av Sveriges Arkitekters kärnuppgifter - att företräda medlemmar som arbetstagarorganisation, dels av antagandet att arkitekterna har mycket stor påverkan på arkitekturens form och effekter i samhället.

Sveriges Arkitekter önskar stärka arkitekternas roll på två övergripande sätt:

- Genom att **stärka efterfrågan på** arkitekter i en ledande roll, där beställare av arkitekttjänster är en central målgrupp.
- Genom att **stärka utbudet av** kompetenta arkitekter, där arkitekterna själva då är en central målgrupp.

Stärka efterfrågan på arkitekter i en ledande roll

För att beställare av arkitekttjänster ska erbjuda arkitekter en ledande roll behöver två förutsättningar vara uppfyllda. För det första måste beställarna ha kunskap om vad arkitekter kan bidra med för att skapa bra arkitektur, och för det andra måste de vilja styra mot bra arkitektur.

Viljan att styra mot bra arkitektur påverkas i sin tur av att policyaktörer utformar regelverk och nationella satsningar som skapar incitament och förutsättningar att styra mot bra arkitektur; beställare förstår värdet av bra arkitektur samt att det finns en opinion för bra arkitektur, som beställare är intresserad av.

För att policyaktörer ska utforma regelverk och nationella satsningar som främjar bra arkitektur, krävs att de har kunskap om vad bra arkitektur innebär samt vad som driver detta. Det innebär i sin tur att Sveriges Arkitekter behöver medverka i relevanta expertgrupper, fungera som remissinstans samt driva påverkansarbete mot policyaktörer.

För att stärka beställarens förståelse och kunskap om bra arkitektur behöver Sveriges Arkitekter genomföra kunskapshöjande insatser. Liknande insatser kan också vara aktuella att driva mot relevanta opinionsbildare med syftet att lyfta värdet av bra arkitektur och arkitektens betydelse för denna.

Stärka utbudet av kompetenta arkitekter

Utbudet av arkitekter är beroende av att det är ett stort söktryck på arkitektutbildningen och att färdigutbildade arkitekter väljer att stanna kvar i yrket över tid. Arkitekternas kompetens är beroende av att människor med olika erfarenheter och perspektiv söker sig till yrket samt att arkitekterna genomgår en relevant och högkvalitativ grundutbildning och fortbildning.

Dessa förutsättningar påverkas i sin tur av arbetsvillkor, arbetsmiljö och lön hos arbetsgivare, att människor med olika perspektiv upplever att arkitektyrket är tillgängligt för dem samt att rekrytering hos arbetsgivare genomsyras av ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv.

För att stärka arkitekternas arbetsvillkor, arbetsmiljö och löneläge krävs fackligt arbete i termer av exempelvis rådgivning, förhandling och stöd till både arbetsgivare och anställda arkitekter. Arbetsgivares möjligheter att erbjuda höga löner är även beroende av att de är lönsamma och framgångsrika. För att stärka förutsättningarna för detta, driver Sveriges Arkitekter företagarservice samt forsknings- och innovationsarbete. Forsknings- och innovationsarbetet kan även bidra till att stärka arkitekternas kompetens.

För att människor med olika bakgrund och erfarenheter ska uppfatta att arkitektyrket är tillgängligt för dem, behöver Sveriges Arkitekter driva ett jämställdhets- och mångfaldsarbete. Det kan exempelvis handla om att säkra att förbundets kommunikation och företrädare speglar bredden av människor i Sverige, samt att lyfta vikten av detta i relation till andra aktörer som är verksamma inom branschen. Jämställdhets- och mångfaldsarbetet kan även vara riktat till arbetsgivare med fokus på att rekrytering och arbetsmiljö ska genomsyras av ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv.

Ett starkt förbund

En grundförutsättning för att Sveriges Arkitekter ska kunna verka för en bra arkitektur i enlighet med förändringsteorin, är att förbundet har ekonomiska resurser, adekvat kunskap och kompetens och anses attraktivt för medlemmarna.

Att förbundet har ekonomiska resurser samt adekvat kompetens är bl.a. beroende av att arkitekter upplever att förbundet gör nytta och vill vara medlemmar i förbundet, att den demokratiska organisationen fungerar väl, att kansliet ses som en attraktiv arbetsplats och att rekrytering av medarbetare, arbetsmiljö etc. inom kansliet präglas av ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv.

Vid sidan av de aktiviteter som Sveriges Arkitekter behöver genomföra för att bidra till slutmålet i förändringsteorin, kan förbundet också behöva genomföra aktiviteter riktade till medlemmar utifrån målet om att förbli ett starkt förbund.

Sveriges Arkitekters arbete med att stärka arkitekternas roll överensstämmer dock sannolikt i hög grad med medlemmarnas intressen. Kompletterande medlemsaktiviteter kan här t.ex. handla om kommunikations- och marknadsföringsinsatser.

Prioriterade mål

Förändringsteorin som ligger till grund för detta verksamhetsprogram visar det vi tror behöver hända och göras. Den är översatt till de tio målen. Förbundet klarar av att göra många saker samtidigt – verksamheten är och behöver vara bred – och förbundet kommer jobba med samtliga mål. Men vi behöver ändå prioritera bland målen, utifrån vad som är viktigast just nu givet vår omvärld och därmed förutsättningarna att nå målen, men även utifrån vad vi anser är viktigast om vi hamnar i ett läge där vi behöver välja och välja bort verksamhet.

Sveriges Arkitekter arbetar för att medlemmarna får bättre arbetsvillkor, löneutveckling, arbets- och studiemiljö.

Sveriges Arkitekter verkar för att arkitekterna är ledande i omställningen till ett hållbart samhällsbyggande.

Sveriges Arkitekter bedriver ett effektivt politiskt påverkansarbete som står upp för och förbättrar arkitektens förutsättningar.

Sveriges Arkitekter verkar för att uppdragsgivaren efterfrågar bra arkitektur och värderar arkitektens tjänster högt.

Målen

MÅL 1:

Arbetsvillkoren (prioriterat)

Sveriges Arkitekter arbetar för att medlemmarna får bättre arbetsvillkor, löneutveckling, arbets- och studiemiljö

Medlemmarnas arbetsvillkor är ett av våra grunduppdrag och behöver ständigt utvecklas och anpassas i takt med omvärlden och konjunkturen. Denna kärnverksamhet innehåller bl.a. rådgivning och service, kompetensutveckling och fackliga kurser, avtalsförhandling som en av arbetsmarknadens parter, stöd till lokala klubbar, lönestatistik och andra undersökningar. Det är prioriterat att arbeta för att fler medlemmar omfattas av kollektivavtal, inte minst med anledning av den förändrade lagen om anställningsskydd.

MÅL 2:

Arkitektföretagande

Sveriges Arkitekter verkar för att arkitektföretagare är professionella och framgångsrika

Framgångsrika företag är viktiga för arkitekturen. Här stöttar vi genom bl.a. Företagarservice, branschfakta, arvodesstatistik, rådgivning kring t.ex. arkitektspecifika företagarfrågor, avtal, upphandlingar och upphovsrätt, ABK, kurser och kompetensutveckling. En förändrad marknad kan innebära att fler startar företag och de är prioriterat i vår roll att stötta just nya och mindre företag.

MÅL 3:

Mångfald och jämställdhet

Sveriges Arkitekter verkar för att kåren präglas av mångfald, jämställdhet och jämlikhet.

En arkitektkår, en bransch och ett förbund som präglas av mångfald, jämlikhet och jämställdhet har bäst förutsättningar att hantera samhällets kontinuerliga utmaningar och förändringar.

Mångfalden är en strategiskt viktig fråga och det är prioriterat att förbundet arbetar för att säkerställa efterlevnad av antagna policyer och strategier i organisationen, men även i branschen i stort.

MÅL 4:

Hållbarhet (prioriterat)

Sveriges Arkitekter verkar för att arkitekterna är ledande i omställningen till ett hållbart samhällsbyggande

Omställningen till ett hållbart samhälle är ett stort ansvar och en enorm möjlighet för arkitekter som genom att få en nyckelroll i paradigmskiftet kan säkra en konstant leverans av kvalitet och värde under lång tid, nationellt och internationellt. Vägen framåt är vår första handlingsplan och vi fortsätter arbeta med den cirkulära ekonomin, kulturmiljön och den sociala hållbarheten.

Vi ska arbeta med och integrera omställningen i allt förbundet gör och det är prioriterat med politisk påverkan och rusta grundutbildningarna och skyndsamt tillgängliggöra utbud av kurser och seminarier kring klimatomställningen och biologisk mångfald

MÅL 5:

Forskning och innovation

Sveriges Arkitekter verkar för att fler arkitekter utvecklar arkitektur i framkant genom forskning och innovation

Omställningen av samhällsbyggandet drivs av hållbarhet och omvärldsförändringar och är kunskapsintensiv. Forskning, utveckling och innovation behövs för att stärka arkitekternas innovativa kraft, flytta fram branschen och för att göra den ytterligare kunskapsintensiv. Det är mer fakta och inte populism som leder oss rätt.

Prioriterat är att säkra medel till arkitekturforskningen och att arkitekterna kan tillägna sig dem.

MÅL 6:

Livslångt lärande

Sveriges Arkitekter verkar för att arkitekterna med sin bredd tar en ledande roll genom livslångt lärande som utvecklar

Arkitektens grundutbildning är helt avgörande för arkitektens roll i arbetslivet. Förbundet ska fortsatt bevaka kvaliteten på grundutbildningarna, verka för ytterligare medel för att stärka kvaliteten och antal studieplatser och bevaka och analysera det förändrade utbildningslandskapet.

Lika viktigt är det livslånga lärandet och det är prioriterat att fortsätta stärka medlemmarnas tillgång till kompetensutveckling.

MÅL 7:

Politisk påverkan (prioriterat)

Sveriges Arkitekter bedriver ett effektivt politiskt påverkansarbete som står upp för och förbättrar arkitektens förutsättningar

Förbundet ska fortsatt bedriva påverkansarbete gentemot regering och riksdag såväl som kommuner och myndigheter. Arbetet innefattar allt från BBR, LOU och PBL till arkitekturpolicier och arkitektkompetensen i kommunerna och fler noder.

Det är prioriterat att öka arbetet för att öka regeringens klimatambitioner och stå upp för arkitekternas kompetens och handlingsutrymme.

MÅL 8:

Värde (prioriterat)

Sveriges Arkitekter verkar för att uppdragsgivaren efterfrågar bra arkitektur och värderar arkitektens tjänster högt

Bra arkitektur kräver mer än bra arkitekter. Den nationella politikens, kommunernas och de privata aktörernas kunskap och insikter om arkitektens betydelse är avgörande för den gestaltade livsmiljön och klimatet. Det är viktigt att olika uppdragsgivare värdesätter arkitektens kompetens och är medvetna om och använder de verktyg som finns till förfogande, t ex LOU, ABK och arkitekturpolicys på ett bra sätt.

Det är prioriterat att fortsätta arbetet med upphandlingar och tävlingar.

MÅL 9:

Opinion

Sveriges Arkitekter är en starkopinionsbildare för bra arkitektur, som möter samtida och framtida behov

Intresset för arkitektur är stort och ämnet engagerar. För att nå framgång för våra frågor behövs en opinion och en förståelse för värdet av bra arkitektur. Förbundet ska fortsätta arbeta med olika format i olika kanaler och till olika målgrupper – där inte minst våra arkitekturpriser är viktiga att nå ut med. Det är viktigt att vi för en offensiv debatt på våra villkor och skapar opinion i våra egna prioriterade frågor.

Det är prioriterat att tydligt få ut vad Sveriges Arkitekter tycker i en bredare krets och att genom kvalitetsutgivning nå en ekonomisk hållbarhet i vår egen mediautgivning.

MÅL 10:

Demokratiorganisation

Sveriges Arkitekter är en trovärdig och välfungerande organisation med förankring i medlemmarnas vardag

För att kunna leverera bra resultat som organisation behöver förbundet vara en attraktiv och relevant organisation där många upplever att medlemskapet är både värdefullt och meningsfullt, oavsett profession eller var i landet medlemmen arbetar, studerar eller bor. Under perioden ska hela demokratiorganisationer ses över tillsammans med förtroendevalda och medlemmarna för att till kommande stämma föreslå eventuella förändringar för framtiden.

Prioriterat är att den demokratiska organisationen ska vara effektiv, ändamålsenligt och inkluderande, inte minst är ett bra utbyte med Sveriges Arkitekter Studenterna och lokal-föreningarna avgörande för förbundets framtida utveckling.